

Vänersborgs tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 1070
462 28 VÄNERSBORG

ANSÖKAN

- Sökande:** Trollhättan Energi AB (org. nr. 556194-6921)
Box 933, 461 32 Trollhättan
- Ombud:** Advokaterna Rickard Hulling och Marie Wikström
Advokatfirman Stangdell & Wennerqvist AB
Norra Hamngatan 18, 411 06 GÖTEBORG
Tel: 031-15 14 90
E-post: rickard@swlaw.se / marie@swlaw.se
- Saken:** Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken (1998:808) för
bortledning av ytvatten m.m. vid fastigheten Överby 7:9,
Trollhättans kommun
-

A YRKANDEN OCH FÖRSLAG TILL VILLKOR

1 Yrkanden

Trollhättan Energi AB (nedan "TEAB") yrkar att mark- och miljödomstolen ska lämna TEAB tillstånd enligt miljöbalken (1998:808) att, inom mark- och vattenområden tillhörande fastigheten Överby 7:9 i Trollhättans kommun,

dels ur Göta älv, under tillståndstidens första tio år, bortleda som årsmedel 45 000 m³/dygn (521 l/s) och maximalt 60 000 m³/dygn (694 l/s),

dels ur Göta älv, under resterande del av tillståndstiden, bortleda som årsmedel 28 000 m³/dygn (324 l/s) och maximalt 36 000 m³/dygn (417 l/s),

dels anlägga och ansluta ny råvattenledning med intagsgaller till befintlig tidigare lagligförklarad anlagd intagskanal med härtill hörande anordningar och att för framtiden bibehålla dessa anordningar för bortledande av råvatten från älven samt i samband med dessa arbeten stänga av och sänka av den redan lagligförklarade befintliga anlagda intagskanalen,

dels anlägga ny utloppsanordning innefattande utloppsledning, utloppsbrunn och erosionsskydd med härtill hörande anordningar och att för framtiden bibehålla dessa anordningar

dels ock utföra erforderliga schaktnings, spontnings- och anläggningsarbeten i berörda områden.

Härutöver yrkar TEAB att mark- och miljödomstolen ska

dels fastställa arbetstiden för de i ansökan avsedda vattenanläggningarna till tio (10) år, räknat från dagen för lagakraftvunnen dom i tillståndsdelen,

- dels fastställa tiden för inkommande med anspråk på ersättning enligt reglerna om oförsedd skada fem (5) år, räknat från dagen för arbetstidens utgång,
- dels fastställa begränsningen av TEABs ersättningsrätt enligt 31 kap. 22 och 23 §§ miljöbalken till en tjugondel,
- dels förordna att TEAB får ta blivande tillstånd i anspråk utan hinder av att domen inte vunnit laga kraft (verkställighetstillstånd)
- dels ock fastställa att detta tillstånd ersätter det i Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolens dom av den 6 december 2013 i mål nr M 1459-13, meddelade tillståndet i de delar som omfattar rätt att bortleda ytvatten.

2 Förslag till tillståndsvillkor

Såsom villkor för de ovan tillståndssökta verksamheterna föreslår TEAB att följande villkor ska gälla,

Allmänt villkor

1. Verksamheterna ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad TEAB redovisat i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i målet.

Mindre ändringar av verksamheten får vidtas efter samråd med och godkännande av tillsynsmyndigheten. Som förutsättning för sådant godkännande ska gälla att ändringen inte kan antas medföra ökad störning för omgivningen.

Grumlande arbeten

2. Åtgärder i vattenområde ska utföras varsamt för att undvika grumling och spridning av eventuella föroreningar. Vid grumlande åtgärder ska lämpliga skyddsanordningar användas.

Tid för arbeten

3. Anläggningsarbeten får inte påbörjas under fåglars häckningssäsong.

Kontrollprogram

4. Kontrollprogram ska upprättas i samråd med tillsynsmyndighet innan arbetena påbörjas.

B FÖRESLAGNA VERKSAMHETER

1 Orientering och bakgrund

Vattenuttag för dricksvattenproduktion har pågått vid Överby vattenverk sedan 1962. Från vattenverket distribueras i dagsläget dricksvatten till cirka 59 000 invånare i Trollhättans kommun samt några närliggande orter i Vänersborgs kommun. Sedan 2013 finns tillstånd för uttaget av råvatten från Göta älv samt för befintliga vattenanläggningar.

Överby vattenverk, med tillhörande intagsledning, ligger i norra änden av Trollhättan stad vid Göta älvs västra strand, se bild 1 nedan. Planen är att anlägga ett nytt vattenverk nordöst om det befintliga. Älven är i området knappt 350 meter bred och omges på platsen av industriområde. Älven är i aktuellt område berörd av flera utpekade riksintressen. Några specifika natur- eller kulturvärden finns dock inte i det område som berörs av aktuell ansökan.

Bild 1. Karta som visar vattenverkets lokalisering (röd prick). Kartkälla: Länsstyrelsens Informationskarta.

Ansökan omfattar tillstånd för råvattenbortledning ur Göta älv för att säkerställa vattenförsörjningen i Trollhättans kommun och möjligheten för kommunen att fortsätta utvecklas.

Sedan 2013 finns tillstånd för uttaget av råvatten från Göta älv med maximalt 400 liter/sekund, vilket motsvarar cirka 35 000 m³/dygn. De senaste 6 åren har råvattenuttaget ur älven varit i medeltal cirka 16 000 m³/dygn. Framtida uttag beräknas bli som årsmedel 28 000 m³/dygn (324 l/s) och maximalt 36 000 m³/dygn (417 l/s). Under en övergångsperiod om tio år, då både det befintliga och det nya vattenverket behöver köras samtidigt under en intrimningsperiod för det nya vattenverket, beräknas uttaget bli som årsmedel 45 000 m³/dygn (521 l/s) och maximalt 60 000 m³/dygn (694 l/s).

Under den inledande tioårsperioden kommer maximalt uttag under provdriftstiden endast att ske under det 1-1,5 år som driftsättning/provdrift av det nya vattenverket genomförs, och då också endast under kortare perioder om cirka 2 veckor, vid uppskattningsvis 3-4 tillfällen. Det handlar således inte om ett kontinuerligt bortledande av de större mängderna ytvatten under tio år, men eftersom TEAB i nuläget inte med säkerhet kan säga när under de första tio åren från lagakraftvunnen dom som driftsättning/provdrift av det nya vattenverket kan genomföras behöver bolaget ha denna möjlighet inom en tioårsperiod.

Ansökan omfattar också anläggande/anslutande/bibehållande av ny råvattenledning med intagsgaller till befintlig tidigare lagligförklarad anlagd intagskanal och i samband med dessa arbeten stänga av och sänka av den redan lagligförklarade befintliga anlagda intagskanalen, anläggande och bibehållande av ny utloppsanordning innefattande utloppsledning, utloppsbrunn och erosionsskydd samt att få utföra erforderliga schaktnings, spontnings- och anläggningsarbeten i berörda områden.

2 Befintliga tillstånd

Vattenuttag för dricksvattenproduktion har pågått vid Överby vattenverk sedan 1962. För nuvarande dricksvattenuttag finns ett tidigare tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken, Mark- och miljödomstolens i Vänersborgs dom den 6 december 2013 i mål M 1459-13. Tillståndet medger ett bortledande av vatten ur Göta älv på fastigheten

Trollhättan Överby 7:9, till en omfattning av maximalt 400 liter per sekund, vilket motsvarar cirka 35 000 m³/dygn. I denna dom lagligförklarades även de två befintliga vattenintagen i Göta älv omfattande intagsanläggning med galler, rörledningar och intagskanal m.m.

TEAB har kontaktat Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt och efterhört vilka tillståndsgivna verksamheter och meddelade dispenser som finns inom och i närområdet till verksamhetsområdet förutom TEAB:s befintliga tillstånd.

Andra befintliga tillstånd utöver ovan nämnda tillstånd som TEAB innehar har undersökts genom utdrag ur miljöboken. Enligt mark- och miljödomstolen finns följande tillståndsgivna verksamheter i närområdet.

- Dykarledning, mål nr AM 4/1960 den 9 februari 1960, Vattendomstolen vid Vänersborgs tingsrätt.
- Småbåtshamn, mål nr M 107-00 den 28 november 2000, Miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt.
- På andra sidan älven finns det även tillstånd för vattenuttag till dåvarande SAAB:s fabriker, mål nr AM 35/1959 från den 28 juni 1959, samt att utföra pumphus m.m., mål nr VA 55/86 från den 2 november 1987.

Dykarledningen tillhör TEAB och är i dag tagen ut bruk. Trollhättans Båtklubb har yttrat sig i samrådet att klubben inte ser någon påverkan på småbåtshamnen. SAABs fabrik har tagits över av National Electric Vehicle Sweden AB (NEVS), som inte har yttrat sig i samrådet. TEAB:s bedömning är att inget av de ovan nämnda befintliga tillstånden i närområdet kommer att påverkas av nu sökta åtgärder.

Utanför närområdet innehar vidare Vattenfall Vattenkraft AB fallrätten för kraftproduktion vid Trollhättans och Lilla Edets kraftverk nedströms i Göta älv. Förhandlingar mellan TEAB och Vattenfall Vattenkraft AB avseende eventuell ersättning med anledning av bl.a. bortledning av ytvatten från Göta älv pågår.

3 Fastighetsförhållanden och rådighet

Sökt verksamhet kommer att utföras inom fastigheten Överby 7:9, vilken ägs av TEAB. TEAB har således erforderlig markåtkomst och rådighet för prövning av förevarande tillståndsansökan.

4 Gällande planförhållanden

Aktuellt område ligger i Trollhättans kommun och omfattas av en översiktsplan "ÖP 2013 - Plats för framtiden" som antogs av kommunfullmäktige 2014. I översiktsplanen ingår området i kategorin område för bebyggelseomvandling, se Figur 3 i bifogad liten miljökonsekvensbeskrivning upprättad av Sweco Sverige AB, nedan MKB, (bilaga 1). Tillståndssökta åtgärder bedöms vara förenliga med översiktsplanens övergripande intentioner.

För utvecklingen av omvandlingsområdet på Överby finns en fördjupad översiktsplan (FÖP) från 2008, se Figur 4 i bifogad MKB (bilaga 1). I FÖP:en slås det fast att det befintliga vattenverket kan ligga kvar och utvecklas och att vattenverket är beroende av sin plats nära älven.

Området för vattenverket och området för nu tillståndssökta anläggningar/åtgärder saknar i dag detaljplan.

En ny detaljplan för området "Överby vattenverk" är under framtagande. Planens syfte är att möjliggöra för ett nytt vattenverk inklusive anläggningar i vatten, säkerställa en ny dragning av en befintlig kommunal gång- och cykelväg genom området, säkra naturvärden i befintligt naturområde samt säkerställa en ny infart till vattenverket. Samråd för detaljplanen har ägt rum under februari–mars 2022 och inget i inkomna yttranden tyder på att planen inte kommer att kunna antas. Antagande av detaljplanen innebär även att strandskyddet kommer upphävas både på land och i vatten inom planområdet.

Tillståndssökt verksamhet bedöms således inte strida mot gällande planbestämmelser eller möta hinder ur allmän planeringssynpunkt i dagsläget. Detsamma gäller om pågående detaljplan kommer att antas och vinna laga kraft innan dess att tillståndsmålet är slutligt avgjort.

5 Koordinat- och höjdsystem

Samtliga koordinater och nivåer i ansökningshandlingarna är angivna i koordinat-systemet Sweref 99 12 00 respektive höjdsystemet RH 2000, där inte annat anges.

6 Befintliga förhållanden

För närmare beskrivning av de befintliga förhållandena i området hänvisas till uppgifterna i avsnitt 10.1 och 10.6 – 10.11 i bilagd MKB (bilaga 1) och i avsnitt 5 i bifogad teknisk beskrivning upprättad av Sweco Sverige AB, nedan TB, ([bilaga 2](#)).

6.1 Områdesbeskrivning

Göta älv är Sveriges vattenrikaste älv med en medelvattenföring på cirka 565 m³/s där den når havet. Hela avrinningsområdet utgör en tiondel av Sveriges yta och är det största i landet. Uppströms Vänern kallas älven Klarälven, och Göta älv börjar sitt lopp i Vänerns utlopp, med en total sträcka på 93 km och en rinntid på 1,5-5 dagar ner till Göteborg. Älven har ett värde som vattentäkt för dricksvatten till cirka 700 000 människor men även för kylning hos industrier, kraftproduktion, farled och fritidsaktiviteter som båtliv och fiske.

Överby vattenverk, med tillhörande intagsledningar, ligger i norra änden av Trollhättan stad vid Göta älvs västra strand, se bild 1 ovan. Planen är att anlägga ett nytt vattenverk nordöst om det befintliga. Älven är i området knappt 350 meter bred och omges på platsen av industriområde.

Älven är i aktuellt område berörd av flera utpekade riksintressen. Några specifika natur- eller kulturvärden finns dock inte i det område som berörs av aktuell ansökan.

6.2 Befintliga byggnader och anläggningar

Till Överby vattenverk i Trollhättan hör i dag två intag av råvatten från Göta älv. Vid daglig drift används intaget längst nedströms. Denna intagsanläggning består av en anlagd intagskanal som är förbunden till Göta älv via en intagsledning genom en bank. I slutet av den anlagda intagskanalen tas vattnet via gallerförsedd öppning in till råvattenstationen. Reservintag görs direkt i Göta älv strax uppströms det intag som används vid normal drift och råvattnet passerar ett galler innan det tas in i ledningen till råvattenstationen.

Nedströms befintligt intag finns en utloppsledning för processavloppsvatten från vattenverket.

En schematisk översikt av befintliga anläggningsdelar framgår av bild 2 nedan.

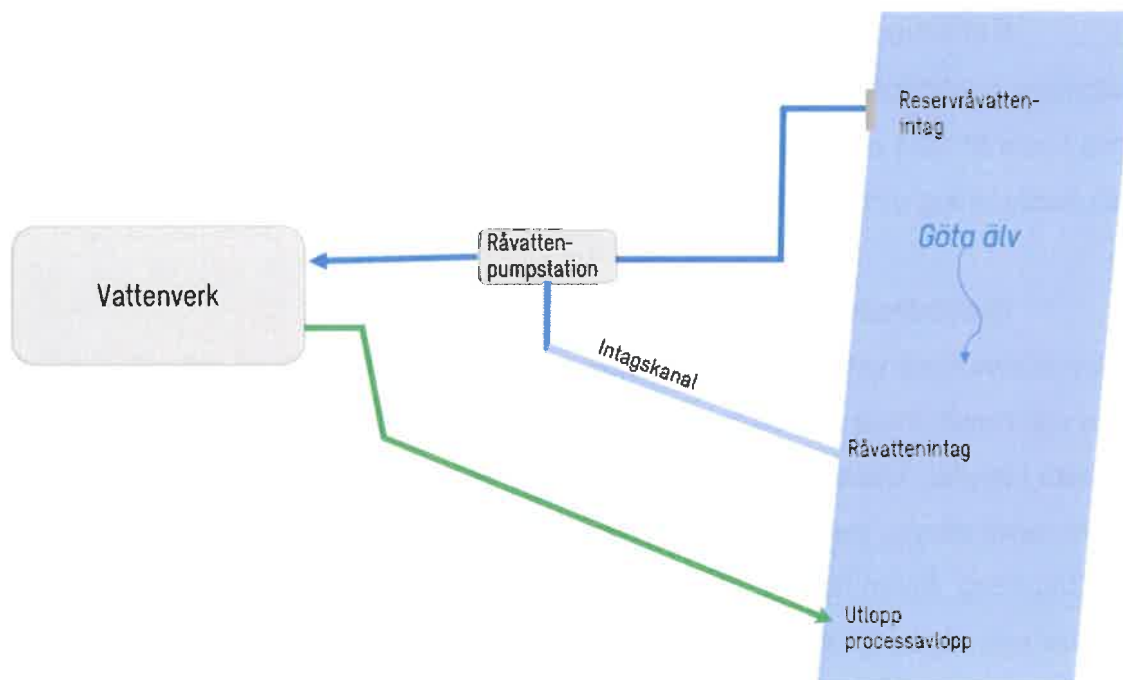

Bild 2. Schematisk översikt av befintlig anläggning.

6.3 Geologiska och geotekniska förhållanden

För en beskrivning av de geologiska och geotekniska förhållandena hänvisas till avsnitt 5.3 och 5.4 i bifogad TB (bilaga 2). Jordlagerföljden i området medför att marken är sättningbenägen, leran bedöms dock vara lätt överkonsoliderad varför viss kapacitet finns att ta upp last innan sättning uppstår. Utförd stabilitetskontroll visar att stabiliteten är tillfredsställande för befintliga- och planerade förhållanden.

6.4 Grundvattenförhållanden

En mer utförlig beskrivning av grundvattenförhållandena återfinns i avsnitt 5.5 i bifogad TB (bilaga 2).

I området finns två grundvattenmagasin i jord, ett övre i fyllnadsmassor och ett undre i friktionsjorden under lera. Dessa två magasin avgränsas av lerlagret. På grund av lerlagret på vissa ställen har en ringa mäktighet och möjligen helt försvinner på vissa ställen, trots det finnas en viss hydraulisk koppling mellan dessa magasin.

Förmodligen finns en stark koppling mellan nivån i Göta Älv och nivån i det övre grundvattenmagasinet.

6.5 Hydrologiska uppgifter

För en beskrivning av vattenflöden och vattenstånd i Göta älv hänvisas till avsnitt 5.6 i bifogad TB (bilaga 2). Eftersom aktuell sträcka av älven är reglerad är nivåvariationen liten.

6.6 Vattenmiljö

Under 2019 genomfördes ett båtelfiske vid Stridsberg och Spikön, cirka 3 km nedströms vattenverket. De arter som infångades vid båtelfisket var abborre, mört, gädda, braxen, löja, ål och elritsa. Även om älven inte har exakt samma karaktär vid vattenverket som runt Stridsberg kan det antas att fiskfaunan i områdena liknar varandra. Uppströmsvandrande lax, havsöring och ål tar sig i dag inte till området på grund av vandringshinder i form av kraftverksdammar nedströms det vattenuttag som denna ansökan gäller. Vuxna ålar som flyttats upp i systemet kan dock vandra nedströms i området under sin lekvandring.

Älven utanför vattenverket är bred och tämligen lugnflytande. Stranden är delvis utfylld med sprängsten, och bottenmiljön närmast strandkanten utgörs av fina sediment med glest inslag av makrofyter, främst bladvass. Det finns inget som tyder på att strandmiljön där den nya utloppsanordningen ska ligga är särskilt känslig för mindre grävarbeten och ingrepp, såsom planerat anläggande av utloppsbrunn.

6.7 Naturmiljö

Området där ny utloppsanordning ska förläggas har i utförd naturvärdesinventering objektsbeteckningen NV02 och ligger i inventeringsområdets sydöstra del. Området där ny råvattenledning med intagsgaller ska förläggas har beteckningen NV04 och ligger i områdets östra kant.

Objekt NV02 utgörs enligt utförd naturvärdesinventering av en trädbård mot Göta älv. Trädbården består av klibbal samt videsnår och enstaka grövre sälgar. Även bladvass förekommer inom objektet. Ytan bedöms ha ett visst värde för fågellivet som häcklokal för arter som gransångare och rörsångare, samt rastplats för

förbipasserande fåglar under sträck. Grövre klibbal och sälg kan ha värde för födosökande hackspettar. En del död ved finns liggande och stående. Fågelarten hämpling har noterats rasta inom området. Inga naturvårdsarter utöver bäver (gnagmärken) noterades vid besöket, artvärdet bedömdes som lågt. Inom området finns två skyddsvärda träd, en klibbal och en sälg. Objektet bedöms ligga i naturvärdesklass 4 - "Visst naturvärde".

Objekt NV04 utgörs enligt utförd naturvärdesinventering av yngre klibbalsumpskog med rörligt markvatten nära Göta älv. En del död ved finns. Ett fuktstråk passerar i mitten av objektet med stillastående vatten. Objektet svämmar regelbundet över i samband med höga flöden i älven. Fynd av naturvårdsarten blanksvart trämyra gjordes i en ihålig klibbal med mulm. Arten signalerar skyddsvärda lövskogsmiljöer. En samlad bedömning av biotop- och artvärde motiverar att objektet bedöms hålla "påtagligt naturvärde".

För en mer utförlig redogörelse över naturmiljön i området hänvisas till avsnitt 10.6.2 i bifogad MKB (bilaga 1).

6.8 Föroreningar

6.8.1 Föroreningar i sediment

Analyser av sedimentprover i anslutning till platser där arbeten i vatten kan komma att utföras visar att bottensedimentet inom berört område är förorenat, främst av PCB där samtliga utom en delparameter visar mycket höga halter. För de polycykliska aromatiska kolväten (PAH) som går att klassificera enligt SGU:s rapport 2017:12 påvisar majoriteten av parametrarna låg till medelhög halt. Metaller förekommer i obetydliga till låga halter, förutom zink som uppnår medelhög halt. Tennorganiska föreningar förekommer i medelhöga till höga halter.

För en mer utförlig redogörelse över genomförda provtagningar hänvisas till avsnitt 10.6.3 i bifogad MKB (bilaga 1).

6.8.2 Förorenad mark

Det finns inga kända markundersökningar från aktuellt område där utloppsanordningen ska ligga. Då utloppsledningen ska tryckas ut i älven kommer dock ingen schakt behövas för att lägga ned ledningen. Ett riskklass 2-objekt finns i EBH-stödet, söder om dagens vattenverk. Objektet utgörs av en fritidsbåtshamn och båtuppställningsplats. Detta område kommer inte beröras av ansökt verksamhet.

6.9 Kulturmiljö

Inom vattenförvaltningsarbetet har Länsstyrelsen, inom projektet "VaKul" (Vattenförvaltning och kulturmiljö), pekat ut Göta älv på sträckan från Vänern till Stallbacka som Mycket högt kulturhistoriskt värde (Preliminär värdering). Det finns dock inga särskilt utpekade objekt i området. Inte heller i övrigt finns det några registrerade arkeologiska lämningar i berört område.

6.10 Enskilda intressen

Fiskevårdsområde

Aktuell del av Göta älv ingår fiskevårdsområde - Göta älv, Tvåstads FVOF. Eftersom påverkan på Göta älvs vattenkvalitet inte bedöms försämrans av tillståndssökta verksamheter, se avsnitt 12 nedan, bedöms inte heller någon påverkan på fisket eller fiskeintresset uppstå av planerad vattenverksamhet.

Markavvattningsföretag

Norr och väster om området finns ett markavvattningsföretag – Onsjö, Överby m.fl. VF 1929. Ingen påverkan på markavvattningsföretagets anläggningar eller funktion bedöms uppstå av planerad vattenverksamhet då avståndet till båtnadsområdet är som närmast cirka 200 meter.

Vattenkraft

Vattenfall Vattenkraft AB äger de vattenkraftsanläggningar som kan beröras av ansökt vattenuttag, se avsnitt 2 ovan. En särskild process pågår mellan TEAB och Vattenfall Vattenkraft AB för att upprätta ett avtal som reglerar eventuell ersättning för det framtida vattenuttaget.

Trollhättans båtklubb

Båtklubben ligger knappt 100 meter nedströms, på samma sida av älven som vattenverket. Båtklubbens hamn är skyddad innanför en vinklad pir. Båtklubben har i samrådet framfört att de inte har något att invända mot utbyggnadsplanerna och att dessa inte kommer att påverka deras verksamhet. TEAB delar denna bild, då inget i den planerade vattenverksamheten kan tänkas inverka på båtklubbens anläggningar eller verksamhet.

Industrier

På östra sidan om Göta älv finns ett antal industrier, bland annat NEVS och GKN Aerospace Trollhättan, nedan GKN. Då arbetena i vattenområde kommer vara mycket begränsade bedöms ingen påverkan av relevans kunna antas för dessa verksamheter.

6.11 Sjöfart

Inga nya ledningar eller andra anläggningar planeras i eller i närheten av farleden i Göta älv. Den nya utloppsanordningen kommer att anläggas i strandkanten och inte i närheten av farleden. Det bedöms därför inte att någon ny påverkan på sjöfarten kan komma att uppstå.

6.12 Flygtrafik

De delar av verksamheten som utgör vattenverksamhet bedöms inte på något sätt komma att påverka verksamheten vid flygplatsen, då inga byggnader ska uppföras, verksamheten inte är bullerkänslig och kommer inte generera någon elektromagnetisk strålning. Frågor om flyghinder, elektromagnetisk störning etc. kan möjligen komma att behöva diskuteras när det nya vattenverket ska byggas, vilket dock inte hanteras inom denna ansökan.

6.13 Risk och sårbarhet

Öster om området bortom Göta älv finns ett industriområde med företag som NEVS och GKN. Det långa avståndet på över 400 meter till industriområdet på andra sidan älven innebär att eventuella risker från dessa verksamheter generellt blir försumbara. Industrierna på älvens östra sida bedöms inte utgöra någon reell risk för vattenuttaget. Risker kopplade till älven vid en eventuell fartygsolycka finns och är svår att

påverka. Den risken är dock oförändrad jämfört med dagens vattenuttag. Det planerade vattenuttaget samt tillhörande anläggningsarbeten bedöms inte få någon betydelse för stabiliteten längs Göta älv, då inga förändrade yt- eller grundvattennivåer kommer uppstå. Inte heller ska någon byggnation ske som kan tänkas påverka stabiliteten.

För en mer utförlig redogörelse över risker hänvisas till avsnitt 10.11 i bifogad MKB (bilaga 1).

7 Områdesskydd m.m.

7.1 Riksintresse

7.1.1 Kommunikation

Platsen för tänkt vattenverksamhet ligger i närheten av två riksintressen för kommunikation, se Figur 5 i bifogad MKB (bilaga 1).

I älven råder riksintresse för kommunikation – Sjöfart "Skandiahammen - Normansgrundet (Göta älv/ Trollhätte kanal)".

Trollhättan-Vänersborgs flygplats är utpekad som riksintresse för kommunikation. Vattenverket ligger enligt samrådsyttrandet från flygplatsen inom flygplatsens influensområden avseende flyghinder, flygbuller och elektromagnetisk störning.

Inget av dessa riksintressen bedöms komma att påverkas av planerad verksamhet, se avsnitt 6.11 och 6.12 ovan.

7.1.2 Totalförsvaret

Vattenverksamheten kommer bedrivas inom stoppområde för höga objekt samt s.k. MSA-området för Såtenäs flygflottiljplats samt Råda övningsflygplats (Objekt TM0055). Inom området finns restriktioner för att uppföra höga byggnadsverk. Aktuella vattenverksamheter bedöms inte ha någon inverkan på riksintresset, då inga uppstickande byggnadsdelar eller liknande ska uppföras.

7.1.3 Friluftsliv

Aktuellt område för vattenuttag och intags- och utloppsanläggningar ingår i riksintresseområde för friluftslivet - "Göta älv delområde Vänersborg-Trollhättan", se Figur 6 i bifogad MKB (bilaga 1). Av värdebeskrivningen för riksintresset framgår bland annat att älven särskilt sommartid är en välfrekventerad vattenled både för inhemsk och internationell båtutrustning. Mellan viken Vassbotten och älvfåran går båttrafiken i en grävd kanal som kallas Karls grav. Vid Brinkebergs sluss och utmed den västra sidan av älven finns fina ekskogsmiljöer med inslag av många andra lövträd. Här ligger också Onsjö som är en herrgårdsmiljö som numera är golfbana. På den östra sidan dominerar åkermark men närmare Trollhättan upptas området av industrier. I höjd med Stallbackabron breder älven ut sig och här finns flera lövträdklädda öar och grunda vassbevuxna stränder.

Åtgärder som påtagligt kan skada områdets värden anges som: Tillgängligheten från land får inte försämrats och vattendraget måste kunna utnyttjas också i framtiden av fritidsbåtar. Förändringar i landskapet, som medför förfulande av landskapsbilden, bör undvikas. Det är viktigt att den visuella kontakten mellan vattendrag och landområde kan bestå. Hög vattenkvalitet är av betydelse för bl.a. fritidsfisket.

Varken nuvarande eller framtida verksamhet kopplat till vattenuttaget bedöms ha någon påverkan på riksintresset.

7.1.4 Kulturmiljö

Två utpekade riksintressen avseende kulturmiljön ligger i närheten av tillståndssökta verksamheter.

Cirka 750 meter norr om (uppströms och på västra sidan av Göta älv) verksamheten finns odlingslandskapet "Västra Tunhem". Riksintresset består enligt värdebeskrivningen av stora järnåldersgravfält med variationsrikt innehåll, fossila åkrar, medeltida kyrka, ombyggd vid flera tillfällen, en av landets bäst bevarade prästgårdar från 1722, herrgårdsmiljöer vid Forstena (Lennart Torstenssons födelseplats) och Nygård med byggnader från 1700- och 1800-talen, laga skifteslandskap vid Hol, lämningar efter skiffer- och kalkbrytning längs med Hunneberg, arbetarbostäder och torpmiljöer vid Floget, ängs- och hagmarker.

Cirka 1 km söder om (nedströms) verksamheten ligger riksintresset "Trollhättan sluss- och kanalområde". Riksintresset består enligt värdebeskrivningen av slussanläggningar från 1844 och 1916 med bevarad infrastruktur som kanalkontor, magasin etc., monumentala kraftstationer med Sveriges äldsta elproducerande kraftverk, broar, tjänstemannabostäder, fabriksbyggnader mm. 1860-talets stadsplanering längs östra älvstranden, med träbyggnader från 1800-talets mitt och stenhus i mer storstadsmässig skala från 1800-talets slut och 1900-talets början. I området ingår även fornlämningsmiljöer med stenåldersboplatser, hållkistor, domarring, fornborgar och grund efter Ekholmens slott från medeltid.

Inget av dessa riksintressen bedöms komma att påverkas av planerad verksamhet.

7.2 Strandskydd/strandskyddsdispens

Aktuellt område för tillståndssökta åtgärder/anläggningar, i strandkanten och ute i vattnet omfattas i dag av strandskydd.

Det kan i detta sammanhang noteras att enligt förslaget för pågående detaljplan för "Överby vattenverk" ska strandskyddet upphävas både på land och i vatten inom planområdet, vilket har tillstyrkts av länsstyrelsen.

Eftersom pågående detaljplan ännu inte har antagits föreligger fortfarande strandskydd inom nu berörda områden. För det fall pågående detaljplan, inom vilken strandskyddet för nu aktuellt område ska upphävas, inte har vunnit laga kraft innan dess att mark- och miljödomstolens ska pröva denna tillståndsansökan får en prövning av strandskyddsbestämmelserna göras inom förevarande process.

Av 7 kap. 15 § MB framgår följande.

"Inom ett strandskyddsområde får inte

1. nya byggnader uppföras,
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt,
3. grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller
4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter."

I 7 kap. 18 b § MB anges följande.

"Kommunen får i det enskilda fallet ge dispens från förbuden i 15 §, om det finns särskilda skäl och dispensen avser något annat än det som anges i 18 a § 1 och 2."

Av 7 kap. 18 c § första stycket MB framgår följande.

"Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet får man beakta endast om det område som upphävandet eller dispensen avser

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse."

Råvattenledningen med intagsgaller mellan befintlig intagskanal och nytt pumphus och utloppsanordningen kommer att anläggas inom strandskyddat område.

Strandskyddet kommer i princip inte att påverkas mer än den momentana inverkan vid anläggningsfasen. Utöver detta kommer den allemansrättsliga tillgången till strandskyddat område att vara densamma som i dagsläget. Åtgärderna kommer i princip inte att medföra att något nytt vattenområde tas i anspråk och någon väsentlig förändring av det befintliga djur- och växtlivet bedöms inte heller ske. Strandskyddets syfte påverkas således inte av tillståndssökta åtgärder/anläggningar och dessa är därmed förenliga med strandskyddsbestämmelserna.

För det fall mark- och miljödomstolen inte skulle dela TEAB:s bedömning att tillståndssökta åtgärder/anläggningar är förenliga med strandskyddsbestämmelserna menar TEAB i andra hand att dispensskälen är uppfyllda. Enligt TEAB föreligger dispensskäl enligt 7 kap. 18 c § första stycket punkten 3 och punkten 5 miljöbalken, dvs. området behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet kan inte tillgodoses utanför området och området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför

området. Tillståndssökta anläggningar är sådana som för sin funktion måste ligga vid vattnet och detta behov kan inte tillgodoses utanför strandskyddsområdet. Det kan i detta sammanhang noteras att länsstyrelsen i pågående detaljplaneprocess avseende "Överby vattenverk" angav att länsstyrelsen delar uppfattningen att vattenverket är samhällsviktigt vattenverk där anläggningar ska förläggas just i vattenområden.

7.3 Vattenskyddsområde

Aktuellt område ingår också i det nybildade vattenskyddsområdet för Vänersborgsviken och Göta älvs vattentäkter. Föreskrifterna träder i kraft den 1 juli 2022. Detta innebär att vissa åtgärder och verksamheter kräver särskilt tillstånd eller dispens enligt föreskrifterna. Enligt beslutet krävs detta dock inte om verksamheten är tillståndsprövad eller omfattas av pågående prövning av tillståndsansökan enligt 9, 11 eller 12 kap. miljöbalken eller enligt förordning utfärdad med stöd av miljöbalken. Eftersom förevarande tillståndsansökan är ingiven innan dess att föreskrifterna träder i kraft behöver ingen särskild prövning göras enligt dessa föreskrifter.

7.4 Övriga områdesskydd

Det finns inte några ytterligare skyddade områden, såsom Natura 2000-områden eller naturreservat, varken i eller i direkt närhet till det berörda området som berörs av ansökta åtgärder.

8 Miljökvalitetsnormer för vatten

Planerade åtgärder berör vattenförekomsten Göta älv – Vänern till Stallbacka (ID: WA87968084). Vattenförekomsten har förklarats som kraftigt modifierat vatten på grund av vattenkraft.

Vattenförekomstens nuvarande övergripande ekologiska och kemiska status och miljökvalitetsnormer framgår närmare av avsnitt 11 i bifogad MKB (bilaga 1).

Vattenförekomsten har i dag otillfredsställande ekologisk potential med låg tillförlitlighetsklassning och måttlig ekologisk status för kraftigt modifierade vatten där kvalitetsfaktorerna fisk och bottenfauna är utslagsgivande för bedömningen (Förvaltningscykel 3, 2017-2021). Fiskar kan inte vandra naturligt i vattensystemet

och vattendragets flöden regleras på ett sätt som är negativt för fiskbestånden. Bottenfaunan har måttlig status beroende på hydromorfologisk påverkan.

Kemisk status uppnår ej god med avseende på PFOS, bromerad difenyleter, kvicksilver och kvicksilverföreningar (Förvaltningscykel 3, 2017-2021).

Beslutad miljökvalitetsnorm (MKN) för vattenförekomsten är god ekologisk potential år 2039 (Beslutad – förvaltningscykel 3, 2017-2021). Vattenförekomsten har som kvalitetskrav att uppnå god kemisk ytvattenstatus (parametern "PFOS" har tidsfrist till 2027 och parametrarna "Bromerad difenyleter" samt "Kvicksilver och kvicksilverföreningar" har mindre stränga krav).

9 Föreslagna åtgärder och anläggningar

De tillståndssökta åtgärderna/verksamheterna beskrivs närmare i avsnitt 6 i bifogad TB (bilaga 2) samt avsnitt 5 i bifogad MKB (bilaga 1). Nedan följer en sammanfattad beskrivning.

Sammanfattningsvis ansöks om tillstånd till följande anläggningar/verksamheter.

- Från Göta älv, under tillståndstidens första tio år, bortleda som årsmedel 45 000 m³/dygn (521 l/s) och maximalt 60 000 m³/dygn (694 l/s).
- Från Göta älv, under resterande del av tillståndstiden, bortleda som årsmedel 28 000 m³/ dygn (324 l/s) och maximalt 36 000 m³/dygn (417 l/s),
- Anlägga och ansluta ny råvattenledning med intagsgaller till befintlig tidigare lagligförklarad anlagd intagskanal med härtill hörande anordningar och att för framtiden bibehålla dessa anordningar för bortledande av råvatten från älven samt i samband med dessa arbeten stänga av och sänka av den redan lagligförklarade befintliga anlagda intagskanalen,
- Anlägga ny utloppsanordning innefattande utloppsledning, utloppsbrunn och erosionsskydd med härtill hörande anordningar och att för framtiden bibehålla dessa anordningar.

- Utföra erforderliga schaktnings, spontnings- och anläggningsarbeten i berörda områden.

En schematisk översikt av planerade vattenverksamheter samt associerade anläggningsdelar och anläggningsarbetet framgår av bild 3 nedan. Befintliga anläggningsdelar i relation till nya planerade anläggningsdelar illustreras schematiskt i bild 4 nedan.

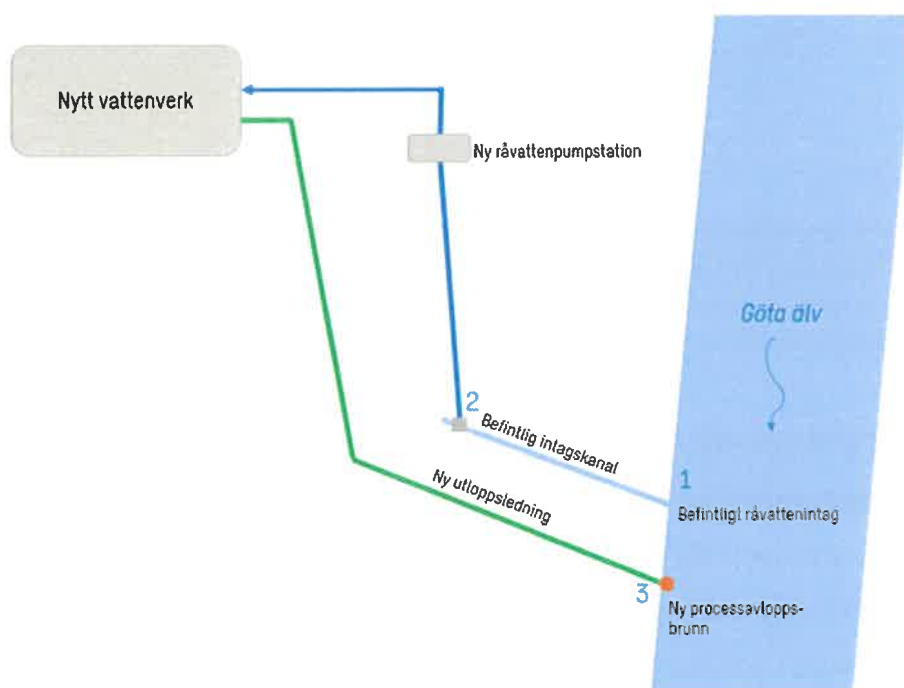

Bild 3. Schematisk översikt av planerade vattenverksamheter: 1. Ytvattenbortledning, 2. Anläggande av ny råvattenledning med intagsgaller till befintlig intagskanal, 3. Anläggande av utloppsledning och utloppsbrunn med erosionsskydd (i bilden benämnd processavloppsbrunn).

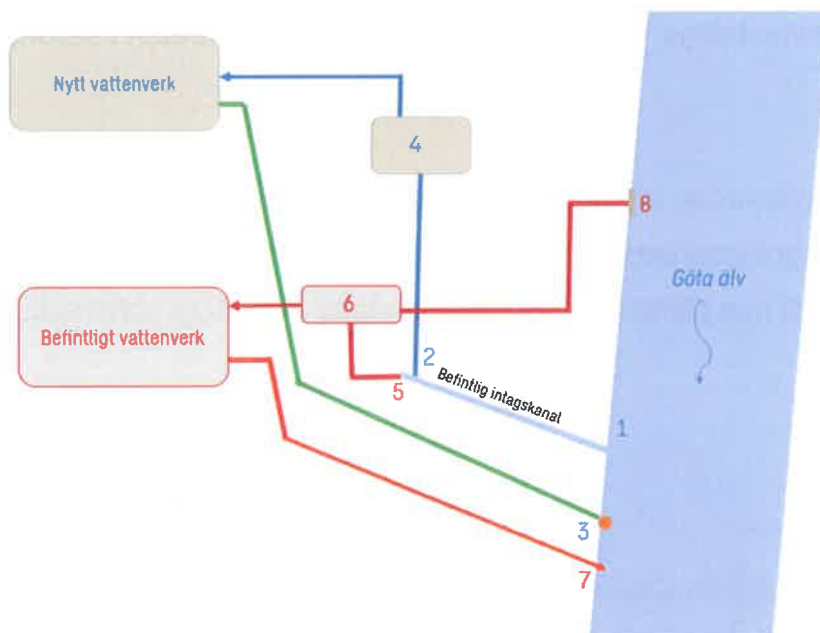

Bild 4. Schematisk översikt av planerade anläggningsdelar jämte befintliga: 1. Befintligt intag, 2. Ny anslutning av råvattenledning med intagsgaller till befintlig intagskanal, 3. Utloppsledning med utloppsbrunn och erosionskydd, 4. Ny råvattenpumpstation, 5. Befintlig anslutning till intagskanal, 6. Befintlig råvattenpumpstation, 7. Befintlig utloppsledning, 8. Befintligt reservråvattenintag. Befintligt vattenverk samt anläggningsdelar 5-8 skall tas ut drift när nya vattenverket är driftsatt.

9.1 Bortledning av ytvatten

TEAB vill bortleda ytvatten från Göta älv med ett årsmedel om 28 000 m³/dygn (324 l/s) och maximalt 36 000 m³/dygn (417 l/s). Under en övergångsperiod om tio år, då både det befintliga och det nya vattenverket behöver köras samtidigt under en intrimningsperiod för det nya vattenverket, vill TEAB bortleda ytvatten från Göta älv med ett årsmedel om 45 000 m³/dygn (521 l/s) och maximalt 60 000 m³/dygn (694 l/s).

Under en period av intrimning av det nybyggda vattenverket kommer båda vattenverken behöva köras samtidigt, varför TEAB under denna period har behov av det större vattenuttaget. Under den inledande tioårsperioden kommer maximalt uttag under provdriftstiden endast att ske under det 1-1,5 år som driftsättning/provdrift av det nya vattenverket genomförs, och då också endast under kortare perioder om cirka 2 veckor, vid uppskattningsvis 3-4 tillfällen. Det handlar således inte om ett kontinuerligt bortledande av de större mängderna ytvatten under tio år, men eftersom TEAB i nuläget inte med säkerhet kan säga när under de första tio åren från lagkraftvunnen dom som driftsättning/provdrift av det nya vattenverket kan genomföras behöver bolaget ha denna möjlighet inom en tioårsperiod.

9.2 *Anläggningsarbeten*

9.2.1 Ny råvattenledning med intagsgaller och under arbetstiden stänga av och sänka av den redan anlagda intagskanalen

Befintlig lagligförklarad anlagd intagskanal och befintlig lagligförklarad intagsledning fram till intagskanalen kommer att behållas, så några arbeten ute i Göta älv kommer inte att behöva utföras med anledning av intag av råvatten. De arbeten som ska utföras med anledning av uttag av råvatten är endast anläggande av ny råvattenledning med intagsgaller från den anlagda intagskanalen till det nya pumphuset (mellan punkten 2 och 4 i bild 4 ovan) och i samband med dessa arbeten stänga av och sänka av den anlagda intagskanalen.

Inkommande ledning för råvatten till nya vattenverket ska anslutas till befintlig intagskanal och förläggas i spontad och schaktad ledningsgrav fram till ny råvattenpumpstation, dvs. mellan punkten 2 och 4 i bild 4 ovan. Råvattenledningen som kommer att vara av betong eller plast (typ PE) ska ha diametern cirka 1000 mm och förläggas med en planerad vattengångsnivå på + 36,66 m. Vid anslutningspunkten kommer råvattenledningen förses med intagsgaller med en slitsvidd om 19 mm. En principskiss som mer detaljerat visar anslutningspunkten illustreras i plan i Figur 7 och i profil i Figur 8 i bifogad TB (bilaga 2). Intaget från Göta älv till den anlagda intagskanalen kommer under tiden för det aktuella anläggningsarbetet vara stängd vilket innebär att anläggningsarbetet kommer att utföras i torrhet. Dricks-vattenproduktion sker under anläggningstiden med råvatten som leds in via befintligt reservråvattenintag.

9.2.2 Ny utloppsanordning innefattande utloppsledning, utloppsbrunn och erosionsskydd

Från nya vattenverket ska en utloppsledning ($\varnothing 1000$) av betong för processavloppsvatten anläggas i nära anslutning till befintligt utlopp och mynna ut i en utloppsbrunn ($\varnothing 2400$) cirka 4 meter ut i älven från strandkant. Ledningen ansluts till utloppsbrunnens nedre del, vilket medför att inkommande vatten bromsas upp innan det spolats ut ur utloppsbrunnen via ett utloppsgaller i utloppsbrunnens övre del. Denna öppning är riktad i älvens flödesriktning och har en fri area om 1,5 m² vilket vid ett maxflöde om 440 l/s ger en utströmningshastighet om 0,3 m/s. På botten utanför och

nedströms utloppsbrunnen förläggs ett erosionsskydd i form av en tjock betongmadrass (4,2 x 5,8 x 0,14 m). Betongmadrassen lutar ned mot den befintliga muddrade ränna som finns i förlängningen av befintlig utloppsledning. Principskiss som illustrerar utloppsbrunnens utförande redovisas i plan i Figur 9 och profiler i Figur 10 och Figur 11 i bifogad TB (bilaga 2).

Anläggande av utloppsbrunn anslutande utloppsledning och erosionsskydd (betongmadrass) kommer att göras i torrhet inom ett schakt omgivet av en tätspont, se Figur 12 och Figur 13 i bifogad TB (bilaga 2).

Spontning och efterföljande schaktning kommer utföras från en temporär arbetsplattform. Schaktning görs med vattenfylld spontgrop. Älvens bottensediment betraktas som förorenade och dessa schaktmassor tas om hand för transport till godkänd deponi. Efter avslutad schaktning pumpas schaktvattnet till en sedimenteringscontainer varefter det återförs älven via ytavrinning. När anläggningsdelarna är på plats kommer schaktet att återfyllas med kontrollerade rena massor innan sponten tas bort. Vid dragning av spont och vid andra arbeten i vattenområdet som kan medföra grumling ska siltgardin användas för att minska risk för grumling nedströms.

10 Skadeförebyggande åtgärder

Vid genomförandet av de tillståndssökta verksamheterna föreslår sökanden de skadeförebyggande åtgärder som framgår av avsnitt 13 i bifogad MKB (bilaga 1).

Sammanfattningsvis föreslås följande skadeförebyggande åtgärder:

- Arbeten vid anläggandet av ny utloppsanordning innefattande utloppsledning, utloppsbrunn och erosionsskydd, kommer att utföras inom spont, vilket gör risken för spridning av föroreningar minimal.
- Siltgardin kommer att användas när sponten efter utfört arbete dras upp för att minimera grumling.
- Vatten från området inom spont kommer att pumpas till container för att partiklar ska hinna sedimentera innan det släpps ut.
- Anläggningsarbeten får inte påbörjas under fåglars häckningssäsong.

11 Kontrollprogram

Ett kontrollprogram för verksamheten kommer att tas fram i samråd med tillsynsmyndighet efter att dom meddelats.

Då det fysiska ingreppet är så begränsat, och vattenföringen i Göta älv är så stor, bedöms det inte meningsfullt att upprätta något kontrollprogram avseende mätning av grumling/ turbiditet i älven. Fokus i miljökontrollen föreslås i stället vara en löpande kontroll av skyddsåtgärderna i form av spont och siltgardin, samt kontroll av det vatten som pumpas från spontgrop.

12 Motstående intressen/förutsedd påverkan

De intressen som kan bli berörda av sökt verksamhet och en bedömning av hur dessa intressen påverkas framgår av avsnitt 12 och 14 i bifogad MKB (bilaga 1).

12.1 Anläggningsskede

Anläggande av den nya utloppanläggningen sker i torrhet inom spont och påverkan på älven bedöms därför blir minimal. När sponten ska dras upp avskärmas området av en siltgardin. Spridningen i älven av grumlande partiklar bedöms därför bli försumbar, och risken för spridning av föroreningar till älven får anses liten.

Anläggningsarbetet för råvattenledning med intagsgaller sker även det i torrhet då den anlagda intagskanalen stängs av från älven under arbetstiden och sänks av helt. Därmed kan ingen grumling eller annan ämnesspridning ske till Göta älv i detta arbetsmoment. Då intagskanalen är en ren vattenanläggning bedöms inga naturvärden påverkas av den tillfälliga avsänkningen under arbetstiden.

Naturvärden på land i området där utloppanordningen ska anläggas (objekt NV02 i utförd naturvärdesinventering) är begränsade. Utloppsledningen kommer tryckas ut i älven, så några betydande schaktningsarbeten i strandområdet är inte aktuella. Det kan dock behöva avverkas en del träd för att komma fram till platsen med arbetsmaskinerna. De två skyddsvärda träden, en klibbal och en sälg, bedöms dock kunna stå kvar och inte påverkas av arbetena. Den nya råvattenledningen mellan intagskanal och pumphus kommer förläggas i kanten av objekt NV04 i utförd naturvärdesinventering (yngre klibbalsumpskog). Viss påverkan kommer därmed ske

på objektet, då träd kommer behöva avverkas där ledningsgraven ska grävas. Ledningssträckningen går dock precis i kanten av objektet och den absoluta merparten av objektet kommer att finnas kvar. Inga skyddsvärda träd finns i området. Påverkan på naturvärden på land bedöms därför sammantaget bli små.

12.2 Driftskede

Vattenuttag vid den plats som TEAB nu söker tillstånd till har pågått sedan 1962. Det framtida vattenuttaget utgör, liksom dagens uttag, en mycket liten andel av älvens totala vattenföring. Det tillfälliga vattenuttags andel av medelvattenföringen (MQ) är 0,09 procent och det därefter sökta vattenuttaget 0,06 procent. Det tillfälliga vattenuttags andel av medellågvattenföringen (MLQ) är 0,16 procent och det därefter sökta vattenuttaget 0,10 procent. Detta kan jämföras med nuvarande vattenuttags andel av medelvattenföringen (MQ) på 0,03 procent och 0,06 procent av medellågvattenföringen (MLQ) och nuvarande tillståndsgivet vattenuttags andel av medelvattenföringen (MQ) på 0,07 procent och 0,12 procent av medellågvattenföringen (MLQ), se tabell 9 i bifogad MKB (bilaga 1). Det bedöms därmed att det kommande vattenuttaget kommer få en försumbar effekt på Göta älvs vattenföring, och därmed även på miljöförhållandena.

Dagens effekter av själva vattenuttaget på biologin och ekologin i Göta älv har avhandlats i ett tillsynsärende hos Länsstyrelsen under år 2020. Frågan utreddes då av Ramböll som kom fram till att det begränsade vattenuttaget och den låga vattenhastigheten i intagsröret sammantaget medför att mängden insugna plankton och fisk blir liten. I förhållande till Göta älvs storlek och vattenföring bedömdes effekterna som obetydliga. Ramböll bedömde i denna utredning att vattenhastigheten i intagsledningen varierar i storleksordningen 0,1–0,2 m/s, en vattenhastighet som i princip alla större vattenlevande organismer såsom fiskar, klarar av att undvika att sugas med av.

Vid framtida uttagsmängder avses samma intagsledning fram till intagskanalen som i dag att användas. Då den ansökta uttagsmängden är större än dagens faktiska uttag kommer därför vattenhastigheten i intaget att öka något. En vattenhastighet upp emot 0,4–0,5 m/s kan under vissa perioder antas, under den tillfälliga perioden när ett uttag om upp till 0,69 m³/s sker. Detta handlar dock om maximala nivåer, och under

mycket begränsade och enstaka tidsperioder (enstaka veckor under en tidsperiod om cirka 1,5 år). Dessa vattenhastigheter klarar också de flesta fiskar utan problem, även om risken att sugas in i ledningen kan antas öka för mindre individer och yngel. Under det permanenta driftskedet, då uttaget är begränsat till cirka 0,32 m³/s kommer vattenhastigheten vara ungefär som vid dagens situation, dvs. cirka 0,2 m/s. Detta uttag ryms även inom vad man i dag har tillstånd till att bortleda till vattenverket (0,4 m³/s). Vid maximalt dygnsuttag 0,42 m³/s kommer vattenhastigheten vara ungefär 0,27 m/s. Det bör även tilläggas att de vattenhastigheter som diskuteras ovan är vad som råder i intagsledningens mynning. Det kommer dock utanför ledningens intagspunkt finnas en zon där vattenhastigheten successivt minskar med avståndet från ledningens öppning. Eventuella fiskar som rör sig runt ledningen har därför möjlighet att känna av flödesförändringen, och därmed undvika att sugas in i ledningen, innan de befinner sig i den maximala strömningshastigheten.

Den enda nya anläggningen som ska anläggas i Göta älv är utloppsledningen med tillhörande utloppsbrunn och erosionsskydd. Den nya råvattenledningen med intaggaller anläggs inne i befintlig intagskanal och påverkar inte älven. Utloppsanordningen i älven upptar totalt cirka 30 m² i färdigställt skick, och förläggs i strandkanten. Omslutande spont under arbetstiden blir något större. Då inga särskilda naturvärden kan antas på platsen, och ingreppet är så begränsat, bedöms miljöeffekterna i Göta älv av den nya anläggningen bli obetydlig.

Sammantaget är bedömningen att miljöeffekterna av vattenintaget även i framtiden kommer ha en försumbar effekt på biologin och ekologin i Göta älv. Mängden fisk och andra organismer som kommer sugas in i ledningen bedöms bli små, och inte ha någon effekt på organismsamhället i Göta älv. Miljöeffekter av anläggningsarbeten och nya anläggningsdelar blir obetydlig.

12.3 Sammanfattande bedömning

Den planerade verksamheten bedöms långsiktigt få obetydliga effekter på miljön. Vattenuttagets storlek utgör en mycket liten del av Göta älvs vattenföring, och i övrigt ses ingen långsiktig påverkan på miljön av betydelse. Kortsiktigt, under anläggningskedet, kan viss påverkan på vattenmiljön förväntas, främst då genom en begränsad

grumling av förorenade sediment i samband med förläggning av ny utloppsanordning i vattnet.

Genom föreslagna skyddsåtgärder förväntas grumling, och därmed även spridningen av föroreningar i Göta älv, bli mycket liten, och endast pågå under en kort tidsperiod. Ett kontrollprogram som beskriver uppföljning av miljörisker kommer att tas fram inför att arbetena påbörjas. I programmet beskrivs kontroll av spontar, provtagning m.m.

Intrånget i landmiljön kommer bli mycket begränsat, och genom försiktighetsmått i planering och val av arbetstider, bedöms påverkan på biotopvärden och arter bli små.

Genom verksamhetens begränsade omfattning, och planerade skyddsåtgärder och försiktighetsmått, förväntas verksamheten kunna genomföras utan att påverka några statusklasser, eller möjligheten att uppnå gällande miljö kvalitetsnormer för vatten.

13 Allmänna hänsynsregler

13.1 *lakttagande av hänsynreglerna i 2 kap. miljöbalken m.m.*

Bevisbörderegeln

TEAB visar i ansökan med bilagor att de allmänna hänsynsreglerna är uppfyllda.

Kunskapsprincipen

TEAB har genom undersökningar, litteraturstudier, samråd och inventering av tillgängligt underlag klarlagt den planerade verksamhetens risker och eventuella påverkan. Miljöpåverkan, effekter och konsekvenser av planerade åtgärder har bedömts, beskrivits och analyserats, se bilagor till denna ansökan. TEAB har således erforderlig kunskap om vattenverksamheten för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

Försiktighetsprincipen och bästa möjliga teknik

TEAB har redovisat de försiktighetsmått som kommer att vidtas för att förebygga olägenhet för människors hälsa eller miljön. Åtgärderna syftar främst till att förhindra

att grumling uppstår, vilket är det som bedöms ha störst påverkan på människors hälsa eller miljön.

Dessa försiktighetsmått, uppsatta villkor och kontrollprogram kommer att säkerställa att TEAB efterlever försiktighetsprincipen.

Föreslagna åtgärder är tillräckliga med hänsyn till den planerade verksamhetens bedömda påverkan på hälsa och miljö. Bästa möjliga teknik används.

Lokaliseringsprincipen

Vattenuttag för dricksvattenproduktion har pågått vid Överby vattenverk sedan 1962. Nuvarande plats är väl invand och accepterad. Då det nya vattenverket kommer byggas på samma fastighet som nuvarande vattenverk, och befintlig intagsledning i älven fortsatt kommer användas, kommer verksamhetens lokalisering i allt väsentligt vara densamma som i dag. Att flytta verksamheten norrut skulle innebära att den måste förläggas i grannkommunen Vänersborg. Att flytta verksamheten söderut skulle innebära risk för sämre råvattenkvalitet, då påverkan från Trollhättans stad skulle tillkomma. En placering på östra sidan av älven är svår på grund av bebyggelse och industriområden samt teknisk infrastruktur. Inget av dessa alternativ skulle heller innebära mindre miljöpåverkan än att behålla verksamheten på befintlig plats. Verksamheten bedöms inte strida mot gällande planbestämmelser.

TEAB anser att lokaliseringen uppfyller miljöbalkens krav på lämplig lokalisering för verksamheten.

Hushållnings- och kretsloppsprinciperna

TEAB avser att minimera de skadeverkningar på miljön och människors hälsa som ämnen, material och produkter åstadkommer, såväl i produktions- som i avfallsledet.

Produktvalsprincipen

TEAB iakttar produktvalsprincipen i sin kemikalieanvändning.

Skälighetsprincipen

Föreslagen verksamhet är nödvändig för att säkerställa vattenförsörjningen för invånarna i Trollhättans kommun samt eventuellt invånare i närliggande kommuner. Verksamheten har således ett oerhört stort allmänintresse och enskilt intresse.

Den planerade verksamheten bedöms långsiktigt få obetydliga effekter på miljön. Vattenuttagets storlek utgör en mycket liten del av Göta älvs vattenföring, och i övrigt ses ingen långsiktig påverkan på miljön av betydelse. Under anläggningstiden kan det bli viss temporär påverkan på vattenmiljön främst genom begränsad grumling vid vissa arbetsmoment, men genom föreslagna skyddsåtgärder förväntas denna temporära grumling bli mycket liten och då endast under en kort tidsperiod. Intrånget i landmiljön kommer bli mycket begränsad, och genom försiktighetsmått i planering och val av arbetstider, bedöms påverkan på biotopvärden och arter bli små.

Skäliga åtgärder har således vidtagits i relation till nyttoeffekterna av tillståndssökt verksamhet.

13.2 3-5 kap. och 7 kap. miljöbalken

Verksamheten bedöms inte negativt påverka något område av riksintresse eller annat skyddat område. Verksamheten bedöms inte påverka områden som skyddas med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Genom verksamhetens begränsade omfattning, och planerade skyddsåtgärder och försiktighetsmått, förväntas verksamheten kunna genomföras utan att påverka några statusklasser, eller möjligheten att uppnå gällande miljökvalitetsnormer för vatten. Någon påverkan på andra miljökvalitetsnormer kommer inte heller att ske.

14 Tillåtlighet

Utförandet av de sökta åtgärderna är nödvändigt för att säkerställa vattenförsörjningen i Trollhättans kommun och möjligheten för kommunen att fortsätta utvecklas. Verksamheten är således av mycket stor betydelse för både allmänna och enskilda intressen. Sökta åtgärder bedöms innebära en begränsad påverkan på allmänna och enskilda intressen. Med beaktande av föreslagna skadeförebyggande

åtgärder bedöms de negativa konsekvenserna av verksamheten bli mycket begränsade.

TEAB har vidare iakttagit de allmänna hänsynsreglerna som anges i 2 kap. miljöbalken, se avsnitt 13.1 ovan.

Verksamheten är vidare tillåtlig enligt 2 kap. 6 § 3 stycket miljöbalken då den inte strider mot gällande detaljplaner eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (2010:900). Verksamheten bedöms inte påverka något område av riksintresse eller skyddat område på något negativt sätt. Verksamheten bedöms inte påverka områden som skyddas med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Verksamheten bedöms vidare inte strida mot någon miljö kvalitetsnorm, se avsnitt 13.2 ovan.

Mot hänvisning härtill gör TEAB gällande att verksamheten är tillåtlig enligt miljöbalken.

15 Sakägare

Såsom för sökanden kända sakägare framgår av bilagd sakägarförteckning inklusive fastighetskarta (bilaga 3).

16 Prövningsavgiftens storlek

För domstolens fastställande av prövningsavgift är följande uppgifter relevanta.

Kostnaden för utförandet av den tillståndssökta vattenverksamheten beräknas uppgå till cirka 21 miljoner kronor exklusive mervärdesskatt.

Bortledandet avser maximalt 16 425 000 m³ vatten per år.

17 Arbetstid

Efter att lagakraftvunnen miljödom för vattenverksamhet (den tillståndsprocess som denna ansökan anser) och bygglov för vattenverket erhållits beräknas arbetena

hänförliga till hela byggprojektet att pågå i cirka 3,5 års tid med efterföljande provdrift av det nya vattenverket på ytterligare 1–1,5 år. Inom denna tid beräknas nu tillståndssökta åtgärder/anläggningar ta cirka 6–12 månader i effektiv tid.

Utförandet av verksamheterna behöver dock samordnas med övriga arbeten inom det aktuella området samt även efter de eventuella villkor som kan komma att föreskrivas i ett tillstånd för verksamheten. Innan bygglov för vattenverket kan erhållas måste även pågående detaljplan ha antagits och vunnit laga kraft. Vidare behöver detaljprojektering av åtgärderna och entreprenadarbetena ske innan anläggningsarbetena rent faktiskt kan påbörjas på platsen. Efter arbetenas utförande kan också kompletterande åtgärder med anläggningarna behöva utföras i efterhand.

Mot bakgrund härav anhåller sökanden om en arbetstid om tio år.

18 Oförutsedd skada

TEAB föreslår att tiden för inkommande med anspråk på ersättning enligt reglerna om oförutsedd skada ska bestämmas till fem år, räknat från arbetstidens utgång.

19 Bolagets ersättningsrätt

TEAB föreslår att begränsningen av TEAB:s ersättningsrätt enligt 31 kap. 22 och 23 §§ miljöbalken ska fastställas till en tjugondel.

20 Verkställighetsförordnande

Det är angeläget att så snart som möjligt kunna påbörja arbetet med byggnationen av det nya vattenverket och anläggningar för detta för att så snart som möjligt kunna driftsätta det nya vattenverket och säkra kvaliteten och kvantiteten på dricksvatten inom Trollhättans kommun. Med anledning av projektets angelägenhet anhåller TEAB om verkställighetstillstånd.

21 Aktförvarare

TEAB överlåter till mark- och miljödomstolen att utse lämplig aktförvarare.

22 Sammanträdeslokal

Förslag på lokal för mark- och miljödomstolens sammanträden kan erhållas av TEAB:s ombud.

C MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING OCH SAMRÅD

1 Samråd

Sökanden har utfört ett undersökningssamråd enligt 6 kap. miljöbalken på så sätt att samrådsmöten har hållits med Länsstyrelsen i Västra Götalands län samt med enskilda som särskilt berörs av sökt vattenverksamhet.

För en utförlig beskrivning av samrådsprocessen (bl.a. hur samrådet har gått till och vilka som bjudits in), med de under samrådsprocessen inkomna yttrandena, hänvisas till avsnitt 7 i bifogad MKB (bilaga 1) samt till samrådsredogörelsen vilken bilagts som bilaga 1.1 till bifogad MKB. De synpunkter som har framkommit i samrådet har sammanställts och bemötts i samrådsredogörelsen, samt har beaktats av TEAB i tillståndsprocessen. Samrådsredogörelsen har lämnats till Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Samrådet har skett i så god tid att synpunkter på underlaget och frågan om betydande miljöpåverkan kunde tas till vara när Länsstyrelsen prövade frågan om betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har den 9 december 2021 beslutat att föreslagna verksamheter inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, se bilaga 1.2 till bilagd MKB (bilaga 1).

TEAB gör gällande att de fullgjort vad i 6 kapitlet miljöbalken stadgas om samråd för tillståndspliktig verksamhet i de fall någon specifik miljöbedömning inte ska göras.

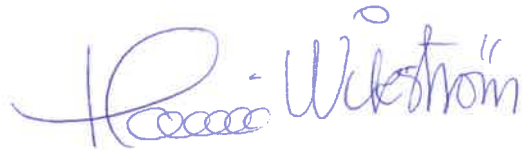
2 Miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har den 9 december 2021 fattat beslut om att de ansökta åtgärderna inte ska anses medföra betydande miljöpåverkan, se bilaga 1.2 till bilagd MKB (bilaga 1). TEAB har mot bakgrund av detta upprättat en liten miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. 47 § miljöbalken. Med beaktande härav samt resultatet av samrådsförfarandet gör TEAB gällande att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken.

Göteborg 2022-06-21

Rickard Hulling

Marie Wikström

Bilagor

- 1 Liten miljökonsekvensbeskrivning upprättad av Sweco Sverige AB
- 2 Teknisk beskrivning upprättad av Sweco Sverige AB
- 3 Sakägarförteckning inklusive fastighetskarta

5229 100/ Ansökan 220621

